

Tytuł kursu	Tulku dla Tybetańczyków - hierofania, czy konstrukt społeczny?
Prowadzący	dr Maksymilian Woch
Typ	konwersatorium
Punktacja ECTS	3
Liczba godzin	30h
Warunki wstępne udziału w zajęciach (jeżeli są)	-
Opis kursu	<p>Celem kursu jest przedstawienie w możliwie najszerszym zakresie wzajemnych relacji kultury i religii na przykładzie instytucji <i>tulku</i> buddyzmu tybetańskiego. Tematyka kursu, chociaż dotyczy wybranej instytucji religijnej, to jednak odnosi się w ten sposób do znacznie szerszego zakresu kultury tybetańskiej, którego elementem jest zarówno religia, w tym przypadku buddyzm tybetański, jak i wieloaspektowa sieć relacji kulturowych, społecznych, politycznych, ekonomicznych, czy intersubiektywnych modeli postrzegania i opisu świata.</p> <p>Analiza wybranej instytucji religijnej kultury tybetańskiej, umożliwi formułowanie hipotez dotyczących sposobu zorganizowania i funkcjonowania poszczególnych grup społecznych tybetańskiego społeczeństwa, a także dostarcza informacji na temat aspektów światopoglądu żywionych przez jego przedstawicieli, odnośnie szerokiego wachlarza przekonań i postaw odnoszących się do założeń epistemologicznych, ontologicznych czy etycznych.</p> <p>W związku z tym warto zadać pytanie, kim są tulku dla Tybetańczyków i jak kultura buddyzmu tybetańskiego warunkowała i również obecnie, wpływa na postrzeganie owej instytucji. Podczas zajęć postaramy się prześledzić strukturalne uwarunkowania kultury tybetańskiej, relacje władzy i podporządkowania, charakter życia religijnego i dominujący obraz świata zawarty w światopoglądzie Tybetańczyków.</p> <p>Jak widać, istotną kwestią poruszaną podczas spotkań będzie ustalenie obrazu tulku wśród Tybetańczyków, tego jak byli i są oni przez nich postrzegani. By poszukać wyjaśnienia tej kwestii należy gruntownie prześledzić rozwój instytucji tulku w kulturze tybetańskiej - jej podłoże doktrynalne, genezę, bogaty zasób elementów kulturowych towarzyszących rozpoznaniu i intronizowaniu tulku, ich edukacji, a następnie wykonywania przez nich różnorodnych ról wyznaczanych im przez tybetańską kulturę.</p>

	<p>By uzyskać pełniejszy obraz opisywanego zagadnienia, omówione zostaną również aberracje występujące w tej instytucji, kwestie genderowe oraz jej silne uwikłanie w politykę. Zostanie także postawione pytanie o przyszłość instytucji tulku i jej ewentualną rolę w dalszym kształtowaniu tożsamości kulturowej Tybetańczyków w odniesieniu do badań terenowych przeprowadzonych w Dharamsali w 2018 roku.</p> <p>Problematyka instytucji tulku w kulturze tybetańskiej, będzie zatem poddawana interdyscyplinarnemu badaniu opartemu na metodologii z zakresu takich nauk jak religioznawstwo, historia religii, antropologia kultury i etnografia religii, czy także, psychologia i socjologia religii.</p> <p>Jako, że kultura tybetańska jest z różnych względów, często w biegunowo odmienny sposób, przedstawiana w sposób tendencyjny, szczególny nacisk zostanie położony również na to, by podczas prezentowania wybranych aspektów instytucji tulku, uniknąć zarówno jej nieuzasadnionego deprecjonowania, jak i równie nieuprawnionego mitologizowania. Stąd też, opis omawianego zjawiska zostanie przedstawiony z pozycji podejścia dekolonizacyjnego przeważającego obecnie w studiach nad kulturą, wraz z próbą przyjęcia perspektywy omawianej kultury.</p> <p>Realizacja przedstawionych powyżej punktów, pozwoli na dokonanie refleksji nad miejscem instytucji tulku w kulturze tybetańskiej, w tybetańskim społeczeństwie oraz jej obrazem, jaki funkcjonuje w świadomości jednostki w różnych okresach historycznych i z perspektywy członków różnych grup społecznych. Stanowić to będzie swoisty pretekst do podjęcia rozważań dotyczących wzajemnego wpływu poszczególnych obszarów kultury, w tym przede wszystkim religii i życia społecznego. W ten sposób, pytanie zawarte w tytule kursu, stanie się inspiracją do podjęcia opartej na rzetelnej wiedzy dyskusji z zakresu kulturoznawczego ujęcia zjawisk religijnych.</p>
Sposób zaliczenia kursu	zaliczenie na ocenę
Warunki zaliczenia kursu	obecność / projekt
Literatura obowiązkowa	Bärlocher D., <i>Testimonies of Tibetan Tulkus</i> , t. 1, Tibetan Monastic Institute Ricon - Zürich, 1982

Literatura dodatkowa

Asshauer E., Tulkus – *The Mystery of the Living Buddhas*, Fabri Verlag, Ulm/Donau 2006.

Gamble R., *Reincarnation in Tibetan Buddhism*, Oxford University Press, New York 2018.

Mills M. A., *Identity, Ritual and State*, RoutledgeCurzon, London & New York, 2003.

Nowicka E., *Świat człowieka - świat kultury*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009.

Revue d'Etudes Tibétaines nr 38, 2017

Sieradzan J., *Zmotoryzowani tulku*, Eneteia, Warszawa 2018.